

ديگر و معيشت

ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
وبيع و صلوات و مساجد يذكر فيها اسم الله
كثيرا و لينصرون الله من ينصره ان الله لقوى عزيز

زمان تاسيسي ۳۱ ديكابر ۱۹۰۶ سنه سنه

۳ نچي سنه

اورنبورغ اوچون

سنه لك بهاسي ۳ صوم « تين
يارم سنه لكی ۱ « ۵۰
اوچ آيلغی ۱ «

چيت شهرلرکه

سنه لك بهاسي ۴ صوم « تين
يارم سنه لكی ۲ «
اوچ آيلغی ۱ « ۲۰
بر آيلغی ۰ « ۵۰

چيت مملكتلرکه

سنه لك بهاسي ۶ صوم « تين
يارم سنه لكی ۳ «
اوچ آيلغی ۲ «

اورنبورغ ژورنال «دين
ومعيشت» تليفون نومر ۲۸۹

بره ملام
۱۵ تين

هفته ده بر مرتبه نشر اولنان ديني، فني، ادبي و سياسي ژورنالدر

شهر ايچي شاکردلرينه يلغه ۲ روبله ۵۰ تين چيت شهر شاکردلرينه يلغه ۳ روبله در.

مسئله

محترم محرر افندی!

جنابلریگزدن تکرار التماس ایده من موندان
۶ آی مقدم یازغن مسئله مزکه عروة الوثقه دین
ومعیشت واسطه سی ایله دلیل اقناع برله فتوی بیر مه کنگزنی
۱ نچي سوال - شعر الخنزیرنی بویا ولرده آلات
قیلوب استعمال قیلو جائز می؟ خصوصاً جامع الشریف
لرده.

۲ نچي سوال - مذکور شعر الخنزیر برله بویا-
غان سه کی ده یعنی توشا گن طاقطا اوستنده هیچ بر
پاک نرسه یایمی نماز اوقو جائز می؟

۳ نچي سوال - مذکور شعر الخنزیر برله بویا-
لغان اناده بولغان صو برله طهارة آلو جائز می ولو
انا کیپکان بواسون؟

مذکور شعر الخنزیرنی بعض اهل الضیاً پاک دیب

فهرست

مسئله

احتیاط ظهر

حجر الاسود

التنبیه الصحيح الثانی

قرآن جلیل

شاکردلر حقنده

بزنک میهون لر

اداره دن جوابلر

تورلی خبرلر

خارجی خبرلر

اورنبورغ خبرلری

فتوى بيره شهر يار كينت دن اوّل معهور نام ديكان
خلفه پاك لکنه فتوى يازوب مهر باصوب بيردى.
صورة الفتوى (عن محمد ره انه لو وقع فى الماء
لا ينجسه وعن ابى يوسف ره فى غير ظاهر الروا
ية انه يطهر بالدباغ ويجوز بيعه والانتناع به والصلوة
فيه وهو غير صحيح). حلى صغير (وفى تخصيص
الانسان ايما الى ان الثلاثة للخزير نجس وعن الائمة
الثلثة ان شعره طاهر). جامع الرموز

بزر بو فتوى نى رد فيلديق چونكه
وفى تخصيص الانسان ايما الى ان الثلاثة للخزير
نجس ديكان عبارة اظهر من الشمس دلالت قبله
خزيرتك عظم عصب شعر نجس ايكان لکنه بعده
قوغاليره يارمنقه وقتنده كيدگان بعض اهل الضياء
سوداگرلر مذکور معهور خلفه نى چاقروب آلدیلر
بزر جامع الرموز عبارة سون اوقوب بر تأسف
فيلوب ايديك خلفه افندى نه عبارة سون ونه اشاره
سون آنکلاب يازغن ديب هيچ برستدن بي خبر
ديب مذکور خلفه افندى نك ديدارلرينه مشرف بو
لغان دن كين يوزلر چه تأسف فيلديق استعمالدغنه
ايرماس حتى جلد الخنزيرنى ساتونى هم جلد الخنزير
ده نماز اوقونى جائز ديب فتوى بيردى ويجوز
بيعه دلالت قبله ساتونك جوازنه والصلوة فيه دلالت
قبله نماز اوقونك جوازنه ديب بزر اصلا جوازلقنه
يول طابلمى تورهمز. چونكه خلفه افندى نك دليل
بيك ضعيف امام محمد ره نك بو قول اجماع كه مخالف
وامام ابى يوسف ره قولنى شارح اوزى فى غير
ظاهر الرواية وهو غير صحيح ديب قچقوروب توره
اما جامع الرموز نجس دن باشقهغه اصلا دلالت قبله
تكرار جنابلر يكدن التماس ايده من اكرده بز نك
آكلا دغمز خطأ بولوب خلفه افندى نك صواب بولسه
بزلرنى تنبه فيلما فنكزنى اكرده خلفه افندى نك خطأ
بولسه حق يولنى كوسترمه كنكزنى والله يهدى من
يشاء الى صراط مستقيم.

قوغالى قريسنده امام ا. ع. يونسى.

اداره

بز ۳۰ نچى نومبر ده امام محمد قوليله عمل فيلوب
خنزير توگى ايله بويالغان صاوتاردن صو ايچو
وشول صو ايله طهارة آونى من غير نكير درست
ديب جواب ويردك. بناء عليه بو مكتوبده گى سوال
لر گه آيرم آيرم جواب ويرمدك. امام محمد كه بنا
شعر الخنزير طاهر بولغاچ جهله سوء اللر گه شوندىن
جواب چيغه در. امام محمد نك بو قولنى فقهادن هيچ
كم تضعيف ايتمك. درست ظاهر الرواية شعر
الخنزير نك نجس بولوينه در. لکن حاضر كى زمانك
خصوصا ابتلاء عام بولغان اورنلرده ائمه ثلثه نك
برسينك قولى ايله عمل قيلمقده باس بولماسه كرك
ديمز. اما جلد الخنزيرنى جايوب نماز اوقوماغه
هيچ بر تورلى ضرورت يوقدر. بناء عليه معهور خلفه
نك اول توغريده كى عجله سى (زاد فى الطنبور نعمة
اخرى) قميلندن اورنسز كورنه در. اشبو امام افندى
نك امام محمد قولى اجماعكه خلاف ديمكى امام محمد
حضر تلرينه قارشو اسائت اولديغى كنى شعر الخنزير
نك نجاستنه بر اجماع وارلغينى آكلا تده در. حالبوكه
معمول به اولان كتب فقهيده بويله بر اجماعنك وارلغى
ذكر ايدلگان بر كتابنى بز كوره آلمدق.

تكرار بز شونى علاوه ايدمزه كه امام محمد قوليله
عمل ايتمك روسيه ده ياشاكان امت محمد ايچون اسهل
طريقدر. (وما جعل الله عليكم فى الدين من حرج) حا
لبوكه فاضل قهستاني جنابلرى ده شعر الخنزير نك طهارتى
خصوصنده ائمه ثلثه دن روايت نقل ايتده در.

معهور خلفه نك احتجاج واستشهاد ايتديكى عبارهلر
(وعن محمد انه لو وقع فى الماء لا ينجسه) عباره سيله
قهستاني نك (وعن الائمة الثلثة ان شعره طاهر) عباره
سيدر. اما (وفى تخصيص الانسان الخ) عباره سى ظاهر
الروايته فار ايدر.

بناء على هذا معهور خلفه نك فقهاء كرام عباره-
سنى نقل ايتماك لکنده بر باس بولماسه كرك. اكر
آنك باس بولسه فقها كرامنك اوز كتابلرينه شونداى
روايتلرنى درج قبلولارنك بيكر اك آرتق باس بولسه
كرك.

معلومه در که او تونز نچی نو میر هجله مزده موسی بن
 عمران نام ذاتک خنزیر توکی (شچیتینه) ایله بویا-
 لغان نرسه لنگ طهارة وعدم طهارتی خصوصنده صو
 ر اغان سؤالرینه امام محمد رحمه الله حضرتلری قلا-
 شنده شعر الخنزیر طاهر هم شچیتینه نك بویاو وقتنده
 استعمالی عموم بلوا حکمنه داخل بناء علیه امام محمد
 قولیله عدل قیلحق تیوشلیدر دیب بیله مز دیه راک جواب
 ویرمش ایدک. و بو جوابزه بحر الرایق وردالمختار
 دن روایتلرده کوسترمش ایدک.

نه سببه مبنیدر؟ بزله معلوم اولدی. (یولدنز)
 غزیته سی مذکور سؤالی وشو سؤالکه ویرلمش جوا
 بهزی اساسیله تحریف ایدوب شو مسئلهیه بوجه من
 الوجوه مناسبتی اولمیان سوزلری یازمشدر.

اداره مزه وارد اولان اوچ سوءالنک برنچی سی
 فتوی، کتابلرنده خنزیر توکی حقنده سوز بارمی؟
 مونی استعمال قیلوغه شریعت مساعک قیلهمی؟ دیمکن
 عبارتدر. شول سؤاله ویردیکمز جواب «امام محمد
 قاشنده خنزیر توگی طاهر در. بناء علیه صوغه تو-
 شسه ده صوتی نجس قیلیدر. نماز او فوچیده بر قداق
 بولسه ده نمازی جایز در. بو زمانده صو چیلانگی صو
 بوچکه لرینی بویاغان وقتنده خنزیر توگی استعمال
 عموم بلوا که داخلدر. بناء علیه امام محمد قولیله عمل
 قیلحق تیوشلیدر. دیب بیله مز» دیمکن عبارتدر.
 مجله عبارت سی نك سوءالنک جواب اوله جق قدر لیس
 زیاده ولا نقصان شو یازدیقلر مز در. او تونز نچی نو-
 میر (دین و معیشت) که مراجعت بیوروله.

(یولدنز) ایسه شویله یازادر. (دین و معیشت بیک
 معقول جواب بیره: بلوائی عمومی اولدیغندن دین
 اسلامده حرج اولدیغندن پومالاسی نجس بو اغانغه قا
 راب بویالمش ذاتلر نجسکه حساب قیلنمی، دی. اگر
 ده آنی نجسکه حساب قیلسدق چیا کلام مزده نجس بو
 لورغه کرک، دی. ....)

بزم جوابهزی بویله تحریفدن صگره موضوعدن خارج
 بر طاقم سوزلر یازوب تشریح بابنی تسهیل یولنده

باکیش یوگیش نظریه لری بیان ایتهدر. اول جهتلری
 بزله لازم دکل قلابی قولنده فکری میننده می قفا-
 سنده در. خصوصیل حریت کلام سایه سنده استدیکنی
 یازمغه مختار در. (ان لم تستع فاصنع ما شئت) کلام
 قیسسیده شونی تأیید ایتمکده در.

فقط بزم نظر دقتیزی جلب ایتکان نرسه: سؤال
 ایله جوابی تحریفلری و برده مقاله سنده یدی اورنده
 مذکور (حرج) کلمه سینک خا معجمه ایله یازلماسیدر.
 او چونچیسیده مذکور نظریه لرنی بیاندن صگره «ایمدی
 بویاوی مسجد و بویاوی چیلک مسئله سینه قایتیق.
 اگرده بو مسئله یاگا چقسه ایدی، خلق ایکیگه تقسیم
 ایدیلور ایدی، بر طایفه پومالانی تحریم ایتوب (دین
 و معیشت) ژورنالینی اوزون، اوزون مقاله لر ایله
 طوطورور ایدی، دین اسلامدن عالمی کولدرونی
 استهمه گان مخلصلر تاویل ایدرکه عذابلر نورلر ایدی.
 آه بصیرتسنز لک نیندی اختلافلر چیغارمی؟»
 جمله لر یدر.

میدانده بر اختلاف اولدیغنی کندوسی اعتراف
 ایته طروب (آه...) جمله تأسفیه سیله خیالنده مرتسم
 اختلافه تأسفی بیک تحف و غایت کولنچلی بر تأسف
 دکلمی؟ خیالیلق نشانه سی دکلمی؟ (خا) معجمه مسئله
 سی بیک کچکنه بولسه ده یدی اورنده ذکر قیلنوی
 سببلی سهو طابعه حمل ایدلمسی ممکن اولدیغندن
 جهال کاتبه حمل ایتمک و جیبه ذمه قارئین کرام دکلمی؟
 سؤال و جوابی تحریف سببنی سز قارئین کرامدن
 سوءال ایدیله جک اولورسه بالاتفاق «سوءال و جواب
 نك نه اولدیغنی یولدنز محررینک آگلاما و چیلغی»
 دیه چکسیکنر دکلمی؟

بزار ده بو جوابکرنک طوغریلغینه ئلله اشانمایقهی؟

احتیاط ظهر

شوری ژورنالینک (۲۲) نچی عددنده قزلیار

حجر الاسود

شهر نندن حسن پونامارف جنابلرینک احتیاط الظهر
حقند کی مقاله سنی او قودم و کتب فقیهیه بی مطالعه
ایتدم .

آخر ظهیر نك ایجابینک سببی ایک شیدر . بری ائمه
اربعه نك بلده و احده ده مواضع متعدده ده اقامه جمعه
نك جو ازنده اختلافلر بدر ، ایکنچبسی علماً حنفیه نك
صحة اداء جمعه شرطلر نندن بولغان مصر تعریفنده
اختلافلر بدر .

علماً بر شیده اختلاف ایتسه لر اختلافلرینک اقل
مرتبہ سنی اول شینک صححتنده شک و ترددی ایراث
ایدیور بونک سببلی مکلف فرض وقتنک عده سندن
یقینا چیقمیور . یقینا عهدن چیقمتق ایچون هر موضعه
اول موضعه وجود تعدد جهندن یا انتفا مصریه جهندن
صحة جمعه ده شک واقع اولسه (نوبت ان اصلی آخر
ظهر ادراکت وقتہ ولم اصل بعد) دیه نیت ایدوب
دورت رکعة نماز او قمتق وجوبینه علماً کرام اجماع
ایتمش لر . اگر جمعه صحیح اولوب واقع اولمازسه
بودورت رکعت بو وقتنک فرضینه منصرف اولور
بونک اوچونده احتیاط ظهر دیه تسمیه ایتمش لر . اگر
صحیح اولوب واقع اولورسه ؛ قالغان قضا نمازی
اولورسه قضاغه منصرف اولور قضا نمازی اولمزسه
نافله اولور . بوايسه خیر محض ونفع صرف اولوب هیچ
مونده ضرر بوقدر . علماً کرامک بو سوزلری بزه
کافیدر زیرا اصول فقه کتابلر مزده ادله شرعیه نك
دورت اولمه سی کتاب ، سنه اجماع علماً ، فیس اولمه
سی مذکور و مسطور در اشته علماً احتیاط ظهر حقنده
بویله بیان ایتمش لر هم بونی حسن کوروب دیار اسلامیه
نك هر طرفنده او قمتده در لر . (مارآه المؤمنون حسنا
فهو عندالله حسن) (لاتجتمع امتی علی الضلالة) .

علماً کرامنک اجماعلریله عمل اولنمزسه اصول فقه
قاعدلرینک و اجماع عاماً ایله ثابت اولان مسائل فقیهیه
نك بطلانی لازم کلور . مدینه : منورده عبدالله اگرچی

صحیحند ده عمر رضی الله تعالی عنه حجر الاسود کا
کلدکنده اوبدی بن بله من سن لایضر لاینفع بولغان طاش
سن دیدی اگر چندیکه رسول الله صلی الله علیه
وسلم اوپماسه مین اوپماس ایدم دیهش ، ودخی حاکم
بو حدیث دهر رضی الله عنه نیری روایة فیلوب آرتردی
بویله حضرت علی رضی الله عنه ایتدی بلی یا امیر -
المؤمنین بو طاش ضررده وفائنده قیله اگر چندیکه
کتاب الله نك تأویلن بلسانک البتہ من ایتکان کبی
ایتور سن الله تعالی ایتدی (واذ احذر بک من بنی آدم
من ظهورهم ذریبتهم و اشهدهم علی انفسهم الست برکم
قالوا بلی) دیه قایچانکه الله تعالی حضرتن رب ، واوز -
لرین انکا قول دیوب اقرار قیلغاچ بواقرار و میثاق
نی بر کاعنده قیابوب بو طاش فه لقمه قیلدردی و بو
طاش قیامت کوننده قوبارولور ایکی کوزی و تیای
ایکی ایرنی بولوب حج اوتالگان کیمسنه لره شهادة
ویرر و بو حجر الاسود میثاق کتابنی صاقلارغه امینیدر
دیدی حضرت عمر رضی الله عنه سن بولماغان ارض ده
یعنی جیرده بزنی باقی قیلماسن یا ابا الحسن دیدی
فتح القدیرده بویله در .

ودخی بوضرر ونفع روایت لر نده گی معارضه
فی ابن همام حضرت لری فتح القدیرده عمر رضی الله
عنه نك لاتضر و لاتنفع دیما کنی و شونکا موافق روایت
لرنی طاش و اصنام لره اعتقاد قیلغان جاهلیه و هم لرنی
ازاله قیلماق اوچون ایتلگان اولور دیه تاویل ایتمش لر
اه و بو حضرت علی کرم الله وجهه روایتن صحیح
کوروب کوب فقه و وعظ و اخلاق کتاب لری نقل
قیلمش لر در و معتزله لر نك مکة مدینه طاشی حجر الاسود طاشی
باری بر تفاوت یوق دیدکلرینه اعتبار یوقدر .
ودخی حجر لاسود او جماع دن چقماغان دیگان
معتزله لرنی امام ابن قتیبه تاویل مختلف الحدیث ده
رد قیلمش لر ترجمه فیلوب دو خا ونوی صوبرانیه

معلوماتنه طبع قيلدر رغه باز مش ايدم آنک يوق احوال وسندارني بونک يازوب کوستارر اولدم حجر الاسودنک اجماح دن چقماغي حديث صحيح لر ايله ثابت در قال رسول الله صلى الله عليه وسلم (الحجر الاسود من الجنة) رواه احمد بن حنبل عن انس رضى الله عنه والنسائي عن ابن عباس رضى الله عنه .

ودخى (الحجر الاسود من حجارة الجنة) سمويه عن انس ره ودخى (الحجر الاسود من الجنة وكان اشد بياضا من الثلج حتى سودته خطايا اهل الشرك) رواه احمد فى مسنده وابن عدى فى الكامل والبيهقى فى شعب الايمان عن ابن عباس رضى الله تعالى عنه ودخى (الحجر الاسود من حجارة الجنة وما فى الارض من الجنة غيره وكان ابيض كالماء لما مسه من رجس الجاهلية ما مسه ذو عاثة الابرى) رواه الطبرانى فى الكبير عن ابن عباس ره ودخى (الحجر الاسود ياقوتة بياضاً من ياقوتة الجنة وانما سودته خطايا المشركين يبعث يوم القيامة مثل احد يشهد امن استلمه وقبله من اهل الدنيا) ابن حزيمة عن ابن عباس ره

ودخى (الحجر يمين الله فى الارض يوافق بها عباده) رواه الخطيب وابن عساكر عن جابر ره ودخى (الحجر يمين الله تعالى فمن مسحه فقد بايع الله) رواه الديلمى فى الفردوس عن انس والازرقى عن عكرمة موقوفاً ودخى (الحجر الاسود نزل به ملك من السماء) رواه الازرقى عن ابى بن كعب ره ودخى (ان الركن والمقام ياقوتتان من ياقوت الجنة طمس الله نورهما ولو لم يطمس نورهما لاضأتا ما بين المشرق والمغرب) رواه احمد فى مسنده والترمذى وابن حبان فى صحيحه والحاكم فى مستدرکه عن ابن عمر وجامع الصغير .

ايمدى بوقدر صحيح حديث لرني تاويل گما باعث اولماغانده تاويل قيلماز سزلى اهل سنة والجماعة مذهبى ايكان مذکور حديث شريف لرى تاويل قيلوب ياکه بالکليه انکار قياوب کيتماک علم دگل جهل صلابة دگل عنادلك فلسفه دئل سفسطه لى در ومعتزله لرنک فلسفه

وعقل کا توغرى کلمای ديه رد قیامق اری سیچ بر دایل شرعى سز رد نصوص اوله چق در نصوص ظوا هر کا مجهول ایدیكى معلوم در دلیل قطعى غه مخالف اولماغانک بوو حديث لر نك معناسك اصلا دایل قطعى يه مخالفتی بوقدر شونك اوچون معتزله قديمه لر ولوضعیف اولساده بر روایت کا استناد ايدرگا طرشديار اما بو معتزله جدیده مرکبیه لر فلسفه اچقچه توغرى کلمای دیوب توغرى دن توغرى يه رد نصوص قيلماقچى بوله لر رساله سفسطه لرنده کورونه باشلادی وبونلار نك بوورط يه وبومه لکيه ورودلرى مذهب آير ماغان لى لرندن ناشى ايرىكى شبه سز در بونداین مخاطره لى بدعت لر دن صاقلانق اهل اسلام اوزرينه لازم در، چر مش لرنده بزيم ملازم سز نك اسلام ملالرنندن ملا سز نك ملا يازغاننى اوقى بزيم ملالر يازماغاننى اوق ديه رأى محض لرني خوبلاب سويلاشه لر پيغمبرگ تقايدنى يازغاننى اوقى ديه رد قيلماقچى اوله لر شونك کبى بزيم اهل اسلام ده يازماغاننى يعنى روايت سز شى لرني رأى محض لرى ايلان تروبيج وتحصين گا طرشه مقولرى طريق انصاف دگل در وما آتیکم الرسول فخذوه وما نهیکم عنه فانتهوا ديه ختم کلام ايدارم . ملا عالم جان الکو بيازى

التنبیه المصحیح الثانی

۳۶ نچى نومير معلومات مجلسيک ۸۶۹ نچى صحيفه سنده بويله يارلمشدر «ترك سلطانارينک تاج کير اورننه حضرت پيغمبرنک فلچنى کيه تورغان اورنار يدر» کتب سيرده افندمز صلى الله عليه وسلمنک اون دانه فلچى بولدغى مرويدر هيچ قايسنک حتى عصرمز وتريکيه علماسندن اولان يوسف سعاد جنا بلريده مرآة الشئون نام سير شريفنده بو فلچلر - نك حاضرده وجودنده وقايدنه محفوظ ايدكى حقنده سوز سويلا مشلر فقط مذکور قنچنک خلفاء عثمانيه -

نك ۲ نچى اولان عثمان غازى قلچى ايدكى تركيهده مشهور دو و بعضى صونكفى تاريخ خافاً عثمانيه نام اثرلرده مذکوردر بناء عليه اوشبو سنهده سلطان محمد خامسك تاج كييو مناسبيله مذکور قلچ حلقاً عثمانيه دن اولا عثمان غازى قلچى ايدكى مجله و غز تهلر مزنك هر فايوسنده يازلدى معلومات هيئت ادا رهستى شويله اوله توروب افدمزنك قلچى ايدكى كتب سيرنك برسنگ كورگان بولسهلر بزگهده اور نى كورگازسهلر ايدى يوقسه غير رسمى فسنده يازلهچق شىء ديب مستحق التعظيم اولان آثار نبوى حقتده مساهله قلماسهلر ايدى. شوشى مناسبت ايله شورى مجلهسى ۱۵ نچى نومرنك ترقى غز تهسندن نقل اولنان مسقواده ذوالفقار مقالهسى مضمونينه مسقواده افدمزنك قلچى وار ديمكنر چونكه مذکور ارن قلچنك برسى ذوالفقار اسمنده اولديغى كتب سيرده مذکوردر ۱۰۴۴ سنهده وفات اولان السيره الحليية صاحبى دييور (وسيف يقال له ذوالفقار كان فى وسطه مثل فقرات الظهر غنمه صلى الله عليه وسلم يوم بدر كان للعاص بن وائل قتل يوم بدر كافرا وكانت قاتمه وبيعته وعلاقته فضة و كان لا يفارقه صلى الله عليه وسلم فى حرب من الحروب ويقال ان اصله من حديده و جدت مدفونة عند الكعبة جلد ثالث صحيفه ۳۶۶

مرأة الشئون جلد ثالث صحيفه ۵۷۱ نچيده بويله دييور «۳ نچى ذوالفقار منبه بن حجاج سهمينك ايدى بدر كوفى اوغلى عاص بن منبه فوشانمش ايدى حضرت على كرم الله وجهه آى قتل و ذوالفقارينى پيشگاه عالبيه تقديم ايتمكله افدمز كندولر يچون اختيار بيورمش اولدقلى حاليده اخيرا حضرت عليه بخشى واعطا ايتمشدر كه شاننده (لافتى الاعلى لاسيفى الا ذوالفقار) دينيلان ذوالفقار بودر الخ» مرآة الشئون صاحبى ذوالفقارنك افدمز قلچى ايدكى آچق بيان ايدكى حاليده لافتى الخ عباره سينك ذوالفقارده ياز

قرآن جليل

قرآن جليل العنوان علم هيئتنگ صونكى كشفياتى

ايله انسانلرنك كلاچكده گى ترفياتنى شامندر .

(صراط مستقيم) دن تاتار شيوه سيوله نقل ايدلدى

بو دفعه عامه نك كوز آلاينه قويارغه تيلانگان مطالعم

بيك مهم و كيرا كليدر . بوندن مقصدم اوز علممنى

اظهار قيلو توكل بلكه ملتومزنك فن هيئت تحصيل ايتكل

نارينه و بشقه علما اعلامه يكي بر مذاكره و باحثه

ايشيكي آچوب آنلرنك بو توغر يلاغى سوز و محاكمه

لرندن اوز جنس و اوز نوعمنك فايده انولر يدر .

زيرا حقيقت ديگان نسه مطالعه لرنك بى ديكر ينه

تلاحق و اور ينشولرى ايله اوستكه چيغا تورغان نرسه

در . بر فكر نه قدر نق و طزا بولسه بولسون

ايكنچيلرنك فكرندن ياردم كوروكه محتاحدر . انسا-

نلرنك فكرلرينك تعاليسى و اوستكه چيغوى هم آنلر

نك اوزلرينك كمالگه اير شوارى شول طريقه وجودكه چيغهدر

مسلك و انتسابم سببلى كوب زماندنبرلى معرفت

دايره سينك قوياشى اولان قرآن كريمك ايات جليللرى

آراسنده اجرام سماويه و آنلارنىڭ ساكنلار يئنه داير بر حكم الهى طابوق و شونىڭ ايله حاضر گى هيئت علماسينىڭ چيغارغان نرسه لار ندىن طابوق آنگان بضاعه منى قوتله مك هوسى هر وقتده فكرى اشغال ايدوب تور مقده ايدى .

بو كون قران كريمنىڭ (شورى) سورسندىكى (و من اياته خلق السموات والارض و ما بث فيها من دابة و هو على جمعهم اذا يشاء قدير) آيت جليلهسى قوه فكريه منى ياقتىرندى . بو آيت كريمه نىڭ الفاظ و معانى عاليهسى قار شوسنده پىك تيران بر حيرتكه و پىك طائلى بر استغراقغه چومدم . تكرر على التكرار اوقدم . اوقىغان صاين ذوق هيئتنى مركب بر حس ايله متحسس اوله ايرىم . خلاصه شوب ير ايله كوكلر و آنلارده نشر ايتدىكى و صاچوب طاراندىغى حيواناتنىڭ خلق و يارادىلولىرى جناب حقنىڭ قدرت و صنعت حكيمانه سىنه دلالة ايتكان آيات ربانيه دندىر . جناب قادر مطلق حضرتلارى تىلاگان وقتنده بو مخلوقاتنى بر يرگه جيارغه قادر در . مثال و معنانى اگلانته ايدى .

روحمنىڭ نشئهسى ايله اويلاندىم (فيهما) ضمير يئنه سموات و ارضدىن بشقه بر رجوع يوق . (دابه) كلمه سينىڭ مطلقا حيوان معناسىنه اولدىغىنى (والله خاق كل دابة من ماء) آية جليلهسى تصريح ايتهدىر . ديمككه اهل هيئتنىڭ صوگغى كىشغلىرى بو يئنچه ير شكلوك بعض اجرام سماويه دهده خلقت و طبيعتلر يله مناسب حيوانات نىڭ بزلوى قران كريم ايله قوت طابادر ديدىم .

دخيدىه آرتغراق فكرگه چومدم . كوردمكه آيت جليله يالكىز بونى اگلان توبقنده قالسى . آيتنىڭ آخرى اولان (و هو على جمعهم اذا يشاء قدير) منطوق على سنچه كوكدى گيلر ايله يردى گيلر آراسنىڭ كيله . چكده بر مواصلمت و يا خود برى ديكري يله خبر لىشو ايچون واسطه لارنىڭ كىشى ايديله چكىنى و بو واسطه ايله ير و كوك سكنه سينىڭ حقيقه يا حكما جيولىشه چقلىرى يئيدىه بيان ايتهدىر . بو وقت نشئه و حيرتم ايكى

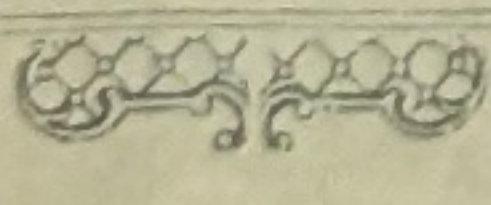
فات اولدى .

بيضاوى مرحومنىڭ تفسير يئنه قارادم . مرحوم امومى اليه فن جليل نفس يردى بك بلىد اقتدار يله بر ابر آية مذكوره نى تفسيرده حاجه قدر بر كىڭ يول توتىغان . زيرا (دابه) كلمىنى مسبب نىڭ اسمنى سببكه اطلاق قىياندن اولارق (حى) ايله تفسير ايتكان . بو تفسير ايله كوك اهلىنىڭ ملائكه گه منحصر بولويىنه اشاره قىلهدىر . بر لفظنىڭ معنای حقيقى سنى اراده قىلودن مانع بولغان بر قرينه بولمىغان شول لفظنىڭ معنای مجازى سنى اراده قىلو قبول ايتوله ئورغان توجيه لردن بولمىغانغه كوره (دابه) لفظنى معنای حقيقى سندن غيركه صرف قىلو ايچون بر قرينه ازله رگه باشلادم .

اول زماندهغى فن هيئت نىڭ نظريه سنچه اجرام سماويه نىڭ مسكون اولمادىغى فكرى بر قينه مانعه اولماز ميكان ديب اويلاسا مده آنداي قطعى بولمىغان نظريه لرنىڭ الفاظ قران يئنه حقيقتار نىڭ دوندىر لك بر قوتنى حايىز اولمديقلر ينى ملاحظه قىلماقم بنى دخى بشقه بر قرينه ازله رگه مجبور ايتدى . حالبوكه نقتدر ازلىسه ده بشقه قرينه يوقدر . خصوصيله حيات حيوانات ايله (دابه) كلمه سينىڭ معنای تضمينسى بولغان شى و حرکت آراسندهغى سببىت و مسببىت علاقهسى يخشو فغنه بحث لشور لك بر ايرىندىر .

زيرا ديبب حيوانات ، حياتدىن توكل بلكه اراده اختيار يه و سوق طبيعتدىن متسببدر ، دىكان كىشيلرنىڭ سوزلر يئنه قاراغانده حيات ، سبب بعد بلكه بعد بولوب قالهدىر .

مذكور تفسيرنى دخى قارادم . ايكنچى بر توجيه دخى كوزمه چالندى . بو توجيه ده (دابه) لفظى حقيقتنه يعنى مطلق حيوانات معناسىنه آنگان فقط حيواناتمك كره اراده غنه بولوى نظريه سنى اولكىچى قالدرو ايچون (فيهما) دهغى تشبيه ضمير نده بر تورلى تكلف لىر اختيار ايتلكان . مفسر مرحوم لفظ مذكورى حقيقتنه حمل

ایتکاندنصوڭ گویا ککندوسنه شو- ربع مسکونده حیوانات موجود ایسهده کوکده آندای بر نرسه یوقدر. شولای بولغاچ (فیها) ده تثنیه ضمیری اوله توروب (دابه) لفظندن معنای حقیقی سنی اراده ایتمک نچک صحیح بولهدر- دیب بر اعتراض کیلگاچ شوگا جوابا (رسنده موجود بولغان حیوانات فی الجملة ایکیسندهده موجود یعنی ایکیسندهده موجود کبیدر) دبه رک تثنیه ضمیری ایچون مساغ لفظ کورسنددر. بو تکلف ایله (دابه) لفظندن هم معنای حقیقی اراده ایدیلور هم اجرام سماویهنگ حیوانات ایله مسکون بولوی لازم کیلماس دیمکی بولهدر.

آگلادمکه بو ایکنچی توجیهده اجرام سماویهنگ مسکون ایلماوچیلغینه بنا فیلمش بر ضعیف توجیهدر. واقعا مفسر جنابلری اوزیه بو توجیهنی ایکنچی درجه ده ذکر ایتوی ایله اول توجیهنگ ضعیف لکینه اشاره اتمشدر. زیرا بر نرسهده موجود بولغان بر ماده یا که بر حال و صفتنگ ایکی نرسهده موجود شکللی بولوی شول ایکی نرسهنگ حکما بر نرسه اولمان ایله مشروطدر. مثلا آیاتلر مزغه کیگان چیتک لرمز ایکی دانه بولسه لرده بر کشی ایچون ایکیسینک برلوی عین درجده لازم اریلوینه و بر سینک استعمالدن چغوی ایکنچیسینک چغرا غانلقدن چیتک لرنک ایکیسی بر چیتک حکمندهدر. بونارنک برسی بر تیلسه چیتک صاحبی (چیتگم بر تلدی) دیب ایته آلعان شکلی (چیتک لرم بر تلدی لر) جمله سنی ده ایته آلهدر. برسندده بولغان بر تفاق ایکیسندهده موجود کبیدر. حالبوکه سموات ایله ارض بویله توکلدر. شونک ایچون اجرام سماویه حیواناتندن خالی اولغان فرضده (وما بث فیها من دابة) یعنی بر ایله کوکلرده جایلیگان حیوانلر دیب تعبیر قیانونه آلمیدر.

یرده موجود بولغان حیواناتنک کوکده موجود شکللی اولماقی سماده موجود بولدنلرنک یرده موجود اولماقی قدر قبول فکر سلیمدن اوزاقدر. شوگا کوره

بیضاوی مرحوم نظر نده دخی ضعیف بولغان ایکنچی توجیهده آیت جللیهنی باشلاب کور گانده حاصل بولغان ذوق و نشئه منی کیهوتدی. بنون روح و وجدانم ایله و اهمیت مخصوصه داخلنده آیه مذکوره نک الڭ آخرغی جمله سی اولان (و هو علی جمعه) اذا یشأ قدیر) آیتنی نظر شهود و مطالعه مه آلم.

(علی جمعه) ضمیرنک سهوات وارضه رجوعندن آرتغراق (والله خلق کل دابة من ماء فمنهم من یشی) آیتنده گی (منهم) ضمیری دبی (دابه) یه رجوعی، «ان» کلمه سنه مدخول بولغان جمله مضمون- نینک محتمل الوقوع، «اذا» یه مدخول اولان جمله مضمون نینک قطعی الوقوع بر امر مستقبل ایدیکلی انکشاف و تجلی ایتدی.

شول وقتده قران عظیم الشانک فن هیئت متخصصلر ینک صوغفی کشفیاتنی بوینچه بعض اجرام سماویهنگ یر شکلوک حیوانات ایله مسکون اولدیغنی بوندن بشقه بنی بشرنک صنایع بدیعه و تصرفات خارقه نمانسنگ غی وسعت و اقتدار، حاضرگی درجه ده گنه قالما اینچه قدرت کامله صمداتیه کیله چکده بنی بشر ایله کوک اهللری آراسنده مواصله یا که مخابره واسطه لرنی ایجاد و خلق قیامق صورتیله نسخه کبرای ماهیت و حقیقتنده سرائر کائناتنی جامع بولغان انساننک حاضرگی حالندن آرتغراق ترقی و تعالی ایته چکنی شامل اولدیغینه قناعت کامله حاصل ایتدم. فاعتبر و ایا اولی الابصار. (سلانکن)

(دین و معیشت)

بو مقاله حقیقت جویانه بی مطاعه ایتدیکمز کبی بز ده محترم حافظ فرید افندی حضرتلری کبی بر ذوق و مسرتنه مستغرق اولدق. شو ذوق و مسرتنه ایله بیضاوی حضرتلرینک تفسیرینه مراجعت ایتدک. فی الواقع مقاله ده بیان اولمان ایکی توجیهی کوردک. بر ده حاشیه سی شیخ زاده یه مراجعت ایتدک حافظ فرید افندی حضرتلری دیدیکی کبی بو ایکی توجیهی جواب

سؤال مدير اوله رق مطالعه ايتديكنى آكلادق. فقط مثالمرده تڭاير واردر.

ذوق و مسرتمز آرتدقچه آرتماقده بناء عليه فاضل زمحشر نيك كشافه مراجعت ايتدك. مصادق نظر مز اولان شو - (ولا يبعدان يخافق فى السموات حيوانا يخشى فيها مشى الاناسى على الارض سبحان الذى خلق ما نعلم ومالا نعلم من اصناف الخلق.) عباره سى تماميله حافظ فريد افندى حضرتلر نيك مطالعه لر ينى تا ييد ايتمك اولديغنى كوردك زمحشر نيك بو توجهينى خازن ومدار كده ده املشدر. فقط جلالين حاشيه سى جملده كر خيدن نل ايدر ك شو - ولان الشى اما يكون آية اذا كان معلوما ظاهرا مكشوف ومن ثم اهل القاضى ذكره - عباره سى به توجه مذكورى رد ايتمشدر.

لكن سورة فصالتك آخرنده (سنر بهم آياتنا فى الا فاق وفى انفسهم) آية كريمه سيله آيات الهيه نك حنا بعد حين عصرا بعد عصر كوستريلوب طور وله جعى وعد اليهيدر. وفى الواقع بويله اولديغى و اوله جغينه هر برى آيات الهيه دن اولان كشفيات اخيره متعدده بر برهان جليدر. بو خالد فاضل زمحشر نيك ايك صوك توجهينى اولان بو توجه واقعى ونفسى الامرى بر توجه اولماسى لازم كور.

شا كردلر حقنده

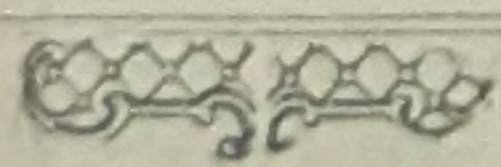
مشهور معارف جديده مدرسه لر مزده شا كردلر ديازت سز لندلر، بو مدرسه لر نى قار اوچى بايلر، مدير لر هم امام و مدرس لر، و شا كردلر نك آتا آزالرى، شا كردلر نى بو حاللر ينه هيچر ضا تو گل لر، ماللر مز اجتهاد لر مز ثمره سز، دنيا و آخرة فائده سز اولادر ديب زار يغلاب قايزر ماقده لر، شا كردلر مز بو حاللر نى اعتبار قيلور غه تيوشلى، نيچه مياليون مسلمان نك وبالالرينك معارف دن محروم قالوغه طلبه ديازت سز لكى سبب اولوده هيچ شهبه

يوق، ملت قاشنده بيك مكروه اشلر نماز او قوم او نماز تما كو تارتو، روسچه كيونو، وروسچه قيلانو، طلبه نك خادم ملة اولووينه برنجى الوغ سبب ديازت. خلقغه الفتلى اولولماق، شونك ايچون مشهور خادم ملت لر بارچه سى ديازتليلر، مرحوم محمد عبده، وجمال افغانى، وشمس الدين سامى لر، هم احمد مدحت، وباشقه لر، هم مصر علمائى و هم روسيه ده مشهور ملت خادملى بارچه سى متدين كشيلىر. كوب بيللر ملت كه خدمت ايله شغل لنوب تجر به قيلد يقمدين حلقنى يازدم، طلبه قبول ايتاسه ده ذمه مك اولغوچى بور چومنى نوشردم.

منزله اويازى بر كته اولنده خادم الملت طاهر بن شاه مراد

بزم ميهونلر

فقط شولقدر ليسنى ده ايتوب كيته يم. بزم بابالر عصر نده شا كردلر هر تورلى عربتچيلك لر نى يوكله كانلر. ملت اغالرينك ايچلرينه كروب آرماز و طالماز دن خدمت ايتكانلر. و اوزلرينى ملت احترام ايدرلك و مقدس ذاتلر دن ايتوب سانارلق روشك يور تكانلر. و حقيقه علم ديوانه لرى، علم عاشقلى اولغانلر. شونك ثمره سى اوله رق اول وقتلر نه حلقك علم معرفتكه رغبتى زور اولغان بزنك حاضر گى شا كردلر و ياشلر گه كيلسه ك اشلر بتون بتونه باشقه كورنه در، بونلر بيك نازيكلر هيچ بر تورلى غربتچيلكنى يوكللى آلورلق تو گللر. ملتك اجينه كروب آرالاشوب خدمت قيله آلهجق تو گللر بونلر ده خدمت ملتله قورصاق ايچون فدا اولنده در. . . . . بونلر نك ايك شهبلرى مصر دن مونه بولاي خدمت ايتلر مونه نيچك ملتنى آغه يبارلر ديب قايتوچى طاطه بيلر دور. (بونلر نك نيچك خدمت ايتدكلرينى يازه جق من). بونلر اوزلرينى ملت احترام ايدارلك و مقدس

حساب ایتارک یورته آلمیلر ، بونلر نك یروشندن
 معامله سندن ملت بیزار اولغان شونک ثمره سی
 اوله رق و طائف ملیه سسینی قولدن اچقوندیرمغان
 آغالر ، فنون دنیا یه مکتبلر ندنگنه دگل علوم دینییه
 مکتبلرینک اورتیه هم عالی قسملرینه بالالرینی بیروب
 اوقتودن جیرانزب تورهلر .

بونلر اوزلری هر وقت بزنک بابالر فلان اولغان
 تگان اولغان قاره بزنک امام غزالی و امام رازیلرینی .
 . . دیولاق اورورلر و تفضیر اینلر . عجیبا ! بو
 مسکینلر ئمله آلرئنده اوزلری کبک میمون ، قالبوب
 پرست اولغانلر دیو ظن ایتهلر می ؟ نیگه آز رهق
 اولسون شول کشیلر نك یازغان کتابلرینی کورمیلر !
 بو اماملر نك یازغان کتابلرینک اینک یارانمی تورغان
 کشیلری اوشبو شاگرد و باشلر ایدیکدن بوکیوم
 قالبلر یك خبرلری یوق میکاننی ؟ !

تأسفی مک مرتبه تأسفی . تکرار ایتیه م : حاضرده
 بزنک دین مدرسه سی ساگردلر . و باشقه یاشلر
 آراسنده ظاهر پرست قالبوب پرستک شول قدر حکم
 سورمکدورکه ، اوراملرغه چقسدگز یورریستلرگه ،
 بالنیقان ساسیبالر تلرگه اوخشاغان هیچ بر شعائر
 ملیتی ! وامغان یاش اوسمر مسلمان بکتلرینی
 کورورسز اول مسکینلر آراسنده بعضیلری آزغنه
 اواسون حتی روسجه بامازلر . مسلمانچده یارطی
 یورطی روس . بعضا فرانسه ز سوزلری قاترشدروب
 فکر صاتارلر ملته دایه دایغورغانده بولورلر .
 حتی خصوص معلمدن ارقوب فن مکتبلرینه حاضر لنگان
 بعض یاشلر نك مکتبکه کرمازدن اول کره جک مکتبیک
 کیوم فورمه سینی تفتیش ایتد کلری کورنور . بو
 بیچاره بو صایصقانلر ده نه علوم و معارف و نه حقیقه
 ماته قایغوسی بار چبتدن کوردنلر یغلامه سونلر
 و کولماسونلر

بو یاشلر گه بعضیلر طرفدارلق قیالغان بولوب "یاشلر -
 مزنک کوزی آچرله باشلادی یوقیدن اویانه باشلادیار"

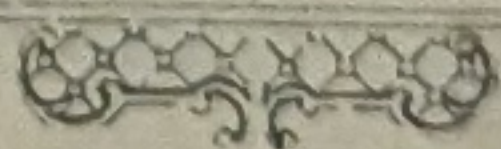
دیو ملتنک استقبالی ایچون بونلر دن ئمله نیندای فائده
 لر امید ایتوب ئمله نیندای طابوشده مقلر چغارغان
 اوله لر . حالبوکه شریعت اسلامیه نك هر وقت آلفی
 صفده ثابت قدم تورمقنی برنجی مر ام ایتوب تر قیدک
 نهدن عبارت ایدیکنی یخشو آنکلاغان افندیلر ، بو
 قالبوب پرست شاگردلر ایله باشقه یاشلر نك بوباروش
 و آغوشلرینه بتونلای ایکنچی تورلی معنی بیرهلر ،
 تنازع بقا عصر نك بونلر نك بوباروشلری ملتنک استقبالی
 ایچون بیک خوفلی و تهلکه لی دیو حساب ایتهلر .

بونلر بیک آزینی استثنایله قیافت جهنندن باشقه
 ملنلردن هیچ آیرلمیلر ، امر فطری اولغان عبادات
 اسلامیه ایله بونلر نك هیچ بر اشی یوق بلکه
 اوزلرینک خصوصی مجلسلر نده اشلاوچیلردن استهزا
 ایتهلرلر . سلام بیرشمک بونلر ده یوق ، آشامق اچمک
 وقتنده غی فورمه لرکنه باشقه ملنلر چه ، مادام بونلر ده
 بویله دین و قومیتنک هیچ بر تورلی قیمت و ااهیتی
 اولماسه ضرردن باشقه بو افندیلردن فائده می اوله -
 حق دیورلر .

بونلر ملته معارف دیورلر فقط . ابالرمزنک بالبال
 دیمک ایله آغز بالانماز دیمک کبک ملته ماته دیمک
 ایله ملته اولماز معارف معارف دیمک ایله معارف
 یاماز دیورلر . ذاتا بویاشلر نك یروشلرینه دقه ایدن
 کشی صوغقی محاکمه نك حق و توغری محاکمه ایدیکدن
 اصلا شبهه اتماسه کیرک .

بهایثق الانسان فیما ینوبه و من این للهجرالکریم صحاب
 و قد صار هذا الناس الاقلهم ذئابا علی اجسادهن ثیاب
 مصر دن قایتقان افندیلر نك ملتکه ایتکان خدمتلرینی
 یازارغه یوقاریده وعده قیلغان ایدم . ظنمه کوره
 بو قدرلی غیره ایله قایتقان افندیلر نك خدمتلرینی
 ملتنکه بلدروب تورمق فائده خالی اولماز . وعده
 بنامصر چیلر نك و آنلر نك استبقال ایدچیلر نك خدمتلرینی
 یازهم اوقوگز افندیلر .

بو افندیلر ایک اول تاتار ملتینک آرتقه قالوینک

سببى نيكشورورگه كروشديبار آخرسى آز ابلانه تورغاچ طابديار. آدم بالاسينك، اجتهادندن فوتوله- جقنه وار؟

مونه بو افنديلر نك فكر ارينه كوره تاتار ملتينك آرتقه قايويك سببلى اوشبونلردور: تاتارلر نك ساچ آلدرولرى، كلاه بوش كيولرى، ميوق كيسواسستنجاقيلولرى، قهغان طوطوب يورولرى، قزل توملهلى بش بالمى كزلكى كيولرى، قاطورغان ياقه قويمولارى، ايكي قول ايله كورشولرى، اچراشقان وقتده اويالباينچه روسلر آراسنده سلام بيشولرى، توبان اوتروب آشاو اچولر، چالمه چپان كيوب نمازغه يروولرى سفرلرده روسلر آراسنده نماز اوقولارى، اولسكان بابالرنى سوكمولر خاتونلر نك ميلرندن بالا اير، يورط تيريه ايتو قايغولرى هم قالفاق، چيتك قايغولرىنى قوبچغاروب آلراورنينه اشلاپه، باتينكه تانس، تياتر، جانلى غرامفون اولوب اورام بوينچه سيرايدوب يورو قايغولرىنى طوطرمارولرى، (بولاي بولغانده ضيالى يكتلرگه كف خاتونلرده طابولاچق) تاتار خاتونلر نك قايچوب يورولرى، تاتار خاتونلر نك مىلى جر، تانس (دقه ايدگز مىلى) بامولارى، مىلى تاتار تياترلر نك يوقلغى، . . . . .

مونه شونك ايچون بو افنديار غزيتهدارده يازغان مقاله لارنده ملتكه خدمه ايچون يازغان رساله لارنده كوب وقت مذكور شىلر خصوصنده اوزون بحثلر تيران فكرلر ياز دقلر ينى عملاده بيك اهميت ببردكلر ينى كورور سز. مونه ملت ايچون قايغروب ملتگ آروينى طابوچيلر، مونه دوأ اينوچى طبيبلر، مونه مصر دن قايتقان عالملر، مجتهولر و استقبالچيلر. بونلر نك قولينه ملتنى توتدرسه نك اوخشاتورسك . . . . .

آخري وار احزن

تصحيح

محترم محرر افندي! (بزم ميمونلر) مقاله سينك اخرنه امضالى (احزن)

قويغانمن حالبوكه سز (حزين) يازه سز دقتله قاراب نه جيگىزى استرحام ايدرم. (حزين) بشقه لر نك اعضاسيدر. داعيلرى احزن.

اداره

فاضل محترم احزن افندي حضرتلرى! بو قصور بزمدر. امر عاليلرى موجب، بونوميرده تصحيح ايتدك. بوند صكره ده احزن اوله جقدر.

تورلى خبرلر

معارف نظارتى

معارف نظارتى يگرمى بش شهرده غورودسكوى اشقرلا آچه چق بونلردن اونبشى دورت سنه لك قالغان اونسى ده آلتى سنه لك اوله چق. آلتى سنه لك كورصده يگى تللر اوگراتيله جقدر.

روسيه تجارتنى

جنوبى آفريقاده واقع ترانسوال تجارندن «باى» نامنده برى جنوبى آفريقا ايله روسيه آراسنده غي مناسب تجارتيه بى توسيع ايتو نيتمه پيتر بورغغه كمشدر. بوتاجرك ديديكينه كوره، جنوبى آفريقا بازار- لارنده، روس طوارلرندن چاي، شكر، كيراسين و مانوفاكتورنى طوارلر كوب مقدارده صاتيلاجق ايمش.

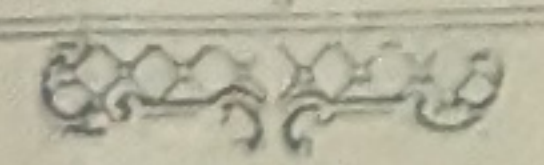
تيمور يوللر ناظرى

تيمور يوللر ناظرى روخلوف «سوهتوى نيقولاى» پاراودنده آديساغه بارمشدر. آنده تيمور يوللرنى و آگائى بنالرى تفتيش ايدوب كيرى دونمشدر.

خوليرا

پايتختنده «خوليرا» ايله خسته اولانلر تاو لكده ۳۱ اولوب ۱۴ ي اوامشدر. بالنيتسه ده ۴۱۳ آدم ندايى اوامقده در.

تؤيرده ايكي تاو لكده ۳۶ كشى خسته اولوب ۱۲ سى وفات ايتمشدر.

ياراسلاولده تاولانگده اون بش كشي خسته اولوب
يديسى اولمشدر .

تحصيل ابتدائى

معارق دائرهمسى حاميلرينانگ اسمينه كوندرمش
اولدغى سير كولهرنده ، تحصيل ابتدائىنى كيگائيتو
ايچون هر سنه خزينه حكومتدن ويريلهچك آلتى
ميليون سومنى نه طريقه طوتو لازم ايكانلگى بيان
ايدلمشدر .

بو سير كولهرگه بناء ، هر بر اوكروغغه ييارلگان
صومه انك اوچ ده ايكي الوشى مكتب ابتدائيلرنانگ
حوايجه صرف ايديلهچك مكتب ابتدائيلر صالدر و ،
كيگائيتو ضورائيتو كى .

$\frac{1}{3}$ سى ، پروسينت پانسيوننى كاسسه غه حساب
ايتدكدننگره ۱۹۰۹ سنه بر نچى سنتابر دن ۳۱ ديكابريگه
قدر مكتنى اداره ايتوگه صرف ايلهچكدر .

كلهچك سنه دن اعتبار بتون صومما مكتنى اداره
ايتوگه گنه صرف ايديلهچكدر .

عداوت شخصيه

زمانمزه بعض عزيزه مخبرلر آراسته بر عادات
باركه ، اوستانگنه قارغنده بيك اهميتلى كيك اولماسه ده
دوام ايتدكده عزيزه لره اشايچ نك بتمكى كيك نچار
نتيجه بيرهچكده شيهه يوقدر . اول عادات سيئه :
بعض مخبرلر شخص عداوت ايچون واقعه بواغمان
نرسه لرنى يازوب ، عزيزه لرگه درج ايتدروب ،
محترم قارئيلرنى عزيزه اوغو متدن نفرته ندره لر .
شول مخبرلر جمله سندن اورالسكى ده بر مخبر ك . م .
ت . « نور » نك ۱۶۵ نچى نومرنده : « ۲۸ جل
اورالسكى نك ۳ نچى مسجد جامعسنده امام بولوب
تورغان مطيع الله حضرت تحفة اللين نانگ اورنينه ايكنچى
بر ملا قويلغاچ محله خلقى نانگ كوبراكى ۴ نچى محله
مسجدينه يورى باشلاديلر . اولده جمعه لرده ۲ يتارلى
مسجدنك آستيده اوستيده تولى بولايدى حاضر ايكي

اوچ صفدن آرتى « ديه يازغان خبرى قطعا اصلسز
اولوب صرف بالغاندر . ذانا ، آط باريشنيغى ص .
ايله نيمه نچى ح . لرنك نمازغه كيله اوئندن مسجدنك
بوش قالماقنى لازم دگيلدر . ينه « مطيع الله حضرت
تحفة اللين اوزيده ۳ نچى محله نك مسجدينه يوريدر »
ديه يازغان خبر درست بولسه ده ، لىكن ، ۳ نچى
محله بايلرندن برر كمسه وفات ايتكازنده مطيع الله
حضرتنك اويله وقتنده اورامك جنازه نى كتوب طروب
جنازه نمازىنى ياگا تعيين قيلدغان امامغه اويوب
اوقوغاينى ، اويله نمازى وقتنده مسجد آلدنك اوطن
قاراب ياخود برر كمسه ايله سويله شوب طورمق كيك
انسائيتسز لىكنى يازماغانلقى ، مخبر افندى نك ياگا
امامغه شخصى دشمان ايديكينه آچيق دليل اولا بلور
مخبر افندى اصلسز خبرلرنى يازوب ياگا امامنى ذم
قيلهق قصدى ، محله خلقى قاشنده ۳ نچى (محله) مسجد
نك امامينه اوزى كهالتدر .

هر نيچك اولسه ده ، مخبر افنديلر صرف بالغان
چركين خبرلر يازوب عزيزه صحيفه لرينى بچر اتما -
سسز اقلرى اوتلهدر . اورالسكى ده ۳ نچى محله كشيلىسى «

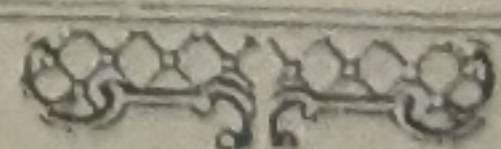
وعظنك تاثيرى

مكارجه يارمونكاسنده ملا محمد عارف صلح
حضرتلرنك لباس حقنده غى وعظندن اثر لانبوب
بر ذات شريف اوكه قايتقاچ ده بالالارى نك كارتوس
وزنار و شبليت آق جاقا و قايش لارنى وهم موسى
بيگيى نك و باشقه جديديلارينك اثرلرنى كلسنى
اوطقه بر اقمش دور بزننك حضرتلارمز بارچه لارى
شولاي خالصلا و عظ قاسه لار ايدى دين اسلامنى بو
قدر تخفيف قلماس لار ايدى .
قزنده تجار علماسندن صادق

خارجى خبرلر

ايران

۲۷ آوغوست ساعت دورنده سابق ايران حكمدار

ری محمد علی شاه روس سفارتخانه سفید چاقو
طهرانی او توب میر و بادقه گیامشدر.

شاه عادی بر آرابهیه اطورمش، آرفه سفید ۵۰
خانولری، بهادر جنک عائله سی ابله وغیری طرفدار
لری تقعیب ایتمشدر.

روسیه قونسولخانه سی طرفندن فرانسولک معاونی
انگلتره سیسیه سی طرفندن قونسولک معاونی ایل ۳۰
عسکر شاهعه رفاقت ایتمشدر. شاهنی بش افسر
ایل ۲۵ آطلی عسکر صافلاب باره لر. محمد علی او-
زینک یاورلری ایله سویلشمی. یانک باری خصوصی
خزینهداری مختار الدوله گنه بولا.

شاه میر و باددن اون ایکی کون طرفنده انزولی به
گامشدر. اردبیل طرفارنده اهالینی طالو بیک کوب-
یدیکندن غو بیر ناطورک امری ستارخان قوماندسنگ
۵۰۰ آطلی عسکر تبریزدن اردبیل گه کوندرلشدر.

سلطان عبدالحمید

بر ایندن کیلگان خبرلره قاراغانده، سابق ترکیه
حکمداری سلطان عبدالحمید یاش ترکلر کامیتیتی طلبی
بوینچه آوروپا بانقلرلنده اولان آفچه سنی آلوب
حکومتته ویرمگه قرار ویرمش.

سلطان عبدالحمیدک بویله قرار ویرمسی، سلانیک
نک هواسی ناچار تاثیر ایتدیگندن اوزینی مرموره
دکزی ساحلنده چامیچه دیگان بر موقع لطیفه کوچرر
گه حکومت طرفندن رخصت ایدلمسنی طلب ایتوندن
ایرو کلمش ایش.

چامیچه اسکدار نک شمال طرفنده هواسینک لطافتی
جهتله برنجی موقعلردن صانالمقده در. شمیدیکی ولی عهد
مشروع یوسف عزالدین افندیده شونده طورهدر.
سلطان عبدالحمید شونک کوچار گه صوری

داخلیه ناظری طلعت بک سلطان عبدالحمید کو-
چرو گه قارشی کله. شو سبیدن کوچرورلر دیب
یازالر.

کرانتین

روسیهده و بانک دوام ایتوندن ناشی ترکیه حکومتی:
ادسیا و سواستوپل شهرلردن کیلگان پاراخودلر -
دهغی پاصاریرلری و پراخودده خدمت ایتوچیلرنی یکرمی
دورت ساعت کرانتین صانلانورغه و پراخودده اولان
بارلق کشیلرنی دو قترلردن قاراتورغه و ایبرلرین
دیزینفکسیاغه قویارغه قرار بیرگان.

شاه نرسه لری

سابق محمد علی شاهنگ بیک قیمتای اشیاسنی یاگی
ایوان حکومتی صانار ایچون پاریزغه مخصوص بر
بانقغه بیار مکچی لر ایش. بو ایبرلرنی صانقانده
بر ملیون مقدارنده آفچه حاصل ایتار گه ممکن دیار.

اورنبورغ خبرلری

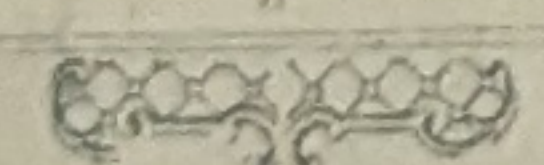
رمضان شریف

اورنبورغ اهالیسی رمضان شریف روزه سینه
چارشنبه کیچ تراویح اوقوب پنجشنبه کون کردیلر.
مدرسه.

۷نجی محلهده - زاهدالله حقه محله سنک اوتکان سنه
بالالرنی موقت اوی آلوب اوقتقازار ایدی.
بوسنه مسجدکه دیه آغان اوینک آستقی باغنی
گوزل صورتده توزاتوب شاگردلرنی مسجدنک
آستقی اوینده اوقتامز دیه خبر بیرهلر.
کرك نیندی شاگرد اولسون اوقتور اوچون
قبول ایدمز دیه کیلوچی شاگردلر اوچون حسن
قبول اظهار ایدلر.

مسلمانلر سیرکنی بایتالر.

ازلویین فامیلیه سنده برسینک اورنبورغه کیلوب
بلاغان فورب محلی خلقنک کوکللرینی آچدی ایچون

شوق ترجمہ حالہ فی ہم بیان آیتہ شدہ۔
دخی المعرفة المعتدلة فی سعادة المادية والمعنوية
نام اثر باصلوب چندی بو اثر مدینہلی مهاجر عبدالاحد
نام ذاتک تالیف کردہ سید۔ رسالہ ده بر قدر اخلا-
قدن بحث اولنوب ترکیہ انقلابندن ہم بحث ایسدر
سلطان مخلوع ختندہ بر قدر سوزلر ہم وار رسالہ
ترک شیوہ سندہ یازلمش اوقور اوچون کونکلملی واوز
«سلکندہ گوزل بر اثر در۔ تیزدن بیوک کتاب معازہ
لرینک هر بر سنک صاتلہ چقدر۔

ز اباستوفسکہ

کریموف، حسینوف وشرکاسینک مجلد خانہ خاد
ملری اوزار ساعت اشراگہ رضا بولہمیوب بشقہلر
کبی ۸ ساعت اش وقتی صوراب ۳نچی سنتابرده ز ا-
باستاوایت ایدوب چغوب کیتمشلر۔

چبرقی یا کہ صوغش چوقماری۔

۲نچی سنتابرده شهر ادارہ سینہ بر دانہ چبرقی
کانفیسقاوایت ایدوب کیتر مشلر، چبرقینک یارطیسی
قایشدن ویارطیسی نچکہ تیر چبقدن ایشوب یاسا
لمشدر، چبرقینک اوچنہ نچکہ تیر، چبقنک ایچنہ
اوج قداق آغراغندہ بر تیر قویلوب اوسئندن
ایشلمشدر۔ چبرقی صاحبی بو چبرقینی ایکی اشکہ
اسعمال ایتمشدر: قایشلی باشیلہ آت قاولامش،
تیرلی باشیلہ تون یوزلرندہ کشی اولامش وھجوم
ایچون استعمال ایتمشدر۔

دوما چلنی

دوما چلنی اور نبورغ وکیلی بابیورین افندی
چیرلی اولدغی ایچون بتون جاینی اور سکی شہرندہ
دوالنوب اونکار شدہ۔

اور نبورغ مسلمانلری بشقہ، ملتله فاراغانده بیگر کن
ممنونلر در۔

چونکہ بو بلاغاندک آچلوینہ بایداغنه وقتار اوتدی،
هر کونتی مسلمانلر ایله طولی بولا دینلورسه بالغان
اولماز، خصوصاً بو صوغشی کونلرده بلاغان صاحبی
طرفندن آرغانیز اوایت (تأسیس) ایدامش بر نیچہ
دانه کور اشچیلر بولنر بده بونلر نک آرقاسی وصرطی
یرگہ تیگاننی کورورگہ طرشوب هر توننی تماشہ
ایدوچی ایگ کیم بیاسی ۵۰ تیندن بر نیچہ صوملرغہ
قدر اورون آلوب اوطروچیلر آراسندہ مسلمانلر
بیگر کده کوب کورنہ باشلامشدر۔ اگر ده مسلمان
آغا اینلر بو بلاغانندن وآنده اولان اوینلردن جزئی
بر فائده کلہجک وکلمہ چکندن آزچہ خبراری اولنو
رسہ، بر باروب کورہسی اورنغہ اون باروب کورما
زلر ایدی۔ ۷۷۷ نومرلی چورنایہ ماسکانک بشقہ بر
سی طرفندن آرقاسی یعنی صرطی یسرگہ تیگانندن
وعلی عبدول طرفندن بشقہلرینک صرطی یرگہ تیگا-
ندن تماشہ چی مسلمانلر ایچون جزئی بر فائلسی او
لمایہ جغنی بیئسہلر وبونگل، بر ابر قمتلی وقتلری وطا-
تلی اویقولاری ضایع اولوب اقتصاد جہتندن معیشتلر-
یندہ حلال کلہجکنی آزچہ ملاحظہ ایدوب دوشسہلر
وفکر ایتسہلر ایدی، بو اورنغہ صرف ایدیلہ جک پاره
لرنی ملتک آغرتقان بر برینہ دوا ایچون صرف ایئر
لر ایدی۔ بو وقت دنیا و آغرة کندولر بنہ ولتہ ہم
فائده ایتارلر ایدی۔

یگی اثرلر۔

مطبعہ مزده باصلوب چندی «تذکیرہ» نامندہ بر
رسالہ بونی زاهدالله حضرت شاگردلرندن عباس البای
یداوی نام شاگرد باصدردی۔

رسالہ ده زاهدالله حضرتنک یاشامش ۵۰ری اچندہ
ظنچہ ماتہ خدمت ایتدکنی ونرہده تحصیل ایتدکنی ونہ
وقت امام اولوب نچہ سنہ درس ایتدکنی یازوب وبا

اداره دن جوابلر

کاسلی هلا محمد غنی بیکبولاطف جنابلرینه
(بیان الحق) اداره خانه سی واسطه سیله کوندراش
مقاله کزده حکومت قویه مزنگ توتمش اولدیغی سیلا-
سته خلاف نقطلری اولدیغندن درج ایدلمه، چکدر.
محترم محمد نور افندی قانیف جنابلرینه!
صور العان مسئلهلرکه اولکوزگان قدر ممکن مر
تبه تیز جواب بیردیز. قار ارغه فرصت يتشمکان یا که
قار الوبدہ طابولمغان مسئلهلر طابولغانچی یازلمیلر.
بو توغریدهغی سوزلریکز اورنسزدر. کغد آچہ
مسئلهسنی سز آگلاماسه کزده آگلاوچیلر بار. شونک
ایچونده کوب وقتدن برلی اوزولمی کیلهدر. اداره
نچه مک فکرینه اشتراک ایتہ آلمی یلکه اوز فکرینه
مشتریلرنی جلب ایتهرکه طریشهدر.

اعلان لر

«دینگز توبنده سیاحت»

(وآنده اولان بعض برشیلرنی بیان) نام اورطه قولده
بر رساله غایت یخشی کغدد، هم گوزل حرفلر ایله
باصلوب چقدی. دینگز توبنده اولان بعض برشیلرنگ
هم دینگز توبنده یوروچینگ رسملریله بیان ایدلمشدر.
بهاسی ۵۵ پوچته مارقهسی هم قبول ایدیلهدر.
کتابچیلرغه بیوک اکرام ایدیلهچکدر.

ش. آبزگیلیدین اثری

آدریس:

г. Оренбургъ Редація „Магичесъ“

Ш. Абызгильдину.

اهل دیانتکه

اداره سزده فاضل محترم آخوند حمزه حمیدف
جنابلرینک
«فصل الخطاب فی تأیید عقاید الاقطاب»
نام رسالهسی غایت گوزل کغده
وکورکام طرزده باصیلنوب چقدی. بو اثر
عالی، مقصدچه موسی بیگی نک «ادبیات
عربییه نام» رسالهسینه ردیه طرزندهغنه
یازلنغان بولسهده پک بیوک و عالی معلو
ماتنی حاویدر. خصوصاً اثر مذکورده عقاید
الطحاوی بتمامه ملی لسانمزغه ترجمه اید
لنوب عقاید اهل السنة والجماعت مکمل
صورتده بیان ایدلمشدر.
بورسالهنی اهل علمکه برار دانه سنی
قوللانماق فائده دن خالی اولمادقی کبی
هر بر ترکی تانیغان کشیلر گه ده اوقوب
چقدقه اعتقادنه چوق فائک ویره چکدر.
اهل السنة والجماعت مذهبنده معدود اولان
معقداتننی بتمامه کوزدن اوتکاروب یانکار
تماق اوزره بلنه چکدر.

طبعی صور قولده ۱۳۶ صحیفه دن عبارة
اولهرق بهاسی ۴۵ تیندر. بو اثر دین
ومعیشت اداره سنده ساتلقدقی کبی حمزه
حمیدف نک اوزند، هم ساتلهدر.

جنابلرینه توبانگی ادریس برلن مرا
جعت ایدیلور.

г. Томскъ Ахунду Хамзѣ Хамидову.

ناشری محمدولی بن عبدالعنی حسینوف

Типографія мусульманскаго журвала „Динъ ва Магичесъ“ въ Оренбургъ.

اعلان

فریده باغچه سرایده تفتیش کتب خانہ سی صاحبی علی احمد تارپی طرفندن مصر و استانبولدن اولماق اوزره کتب خانہ مزده مکتب و مدرسہ اریجون لازم اولان ترکجه و عربجه و فارسجه و مشهور آدملرک اثرلری موجود اولماقیله بر ابر مطالعہ سی صوگ درجه لازم و فائده لی اولان کتابلرندن بعضلرینی اعلان ایله ارباب مطالعہ نک نظر دقتلرینه عرض ایدرم.

کاپک روبله

۵ عابدین پاشانک مشنور شریف ترجمہ سی گوزل کافد و حروف ایله جلد ۶

۴ شفیا شریف ترجمہ سی حرکه لر اولارق جلد ۴

۴ ۵۰ تفسیر تبیان کنارنده تفسیر مواکب ترجمہ سی جلد ۴

۳ ۵۰ تفسیر لی قرآن کنارنده تفسیر مواکب ترجمہ سی

۴ ۵۰ یکی فقهہ ترجمہ سی نکاح طلاق بحثنه قدر غایت معتود

۴ ۵۰ موضوعات العلوم ترجمہ

۱ تسویل القرایض ترجمہ

۴ ۵۰ یکی طبع اولندی مواهب لدنیه ترجمہ سی جلد ۴

۱۷ تاریخ جودت پاشا جلد ۱۲

۱۲ روس یاپون محاربه سی اعلا جلدلر ایله مجلد جلد ۵

۶ قاموس ترکی ش سامی جلد ۲

۲۵ قاموس الاعلام ش سامی جلد ۱۲

۴ استانبولده حریتدنصره چیقان صراط مستقیم مجلد سی برنجی نومردن ۲۶ نسخه

۳ ۵۰ کذا بیان الحق مجلد سی برنجی نومردن ۲۶ نچی نومره قد مجلد اولارق

۱۵ بخاری شریف حرکه لی اولارق شرکت مطبعہ سی جلد ۸

۱۵ بخاری شریف حرکه لی اولارق مطبعہ عامره جلد ۸

۱۰ تفسیر حازن مدارک جلالین قاضی بیضاوی دورہ تفسیر بر پرده

۲ ۵۰ مجموعہ ابن عابدین یکی طبع اولندی ۳۰ رساله بر پرده

۲ فتوی علی افندی

۲ فتوی مرآت مجله شرحی

بر مقدار زادانکا یوللانور ایسه نالور طریقله هر طرفه یوللارز مصارف بزه عائد اولماق

اوزره آدرس روسجه:

Книжный магазинъ „ТЕФЯЦЮЗЪ“ Али Ахмеда Гарпія Бахчисарай (тавр. губ.)